

Sydvestafrika-sagen, der tillagdes en sådan betydning, at den blev behandlet direkte i plenarforsamlingen. Drøftelserne om Sydvestafrika afslørede i den afro-asiatiske gruppe en vægnende erkendelse af, at FN's idé og effektivitet kræver beslutninger på bredest muligt grundlag. Under indgående underhåndsforhandlinger, hvori Danmark spillede en meget aktiv rolle, begrænsede afro-asiatkerne deres fordringer for derved at søge opnået stormagternes støtte. Dette lykkedes kun til en vis grad, men resultatet blev i hvert fald en resolution, ifølge hvilken generalforsamlingen næsten enstemmigt — idet kun Portugal og Sydafrika stemte imod, medens Storbritannien, Frankrig og Malawi afstod — besluttede, at Sydafrikas mandat over Sydvestafrika var ophørt, og at territoriet nu faldt under FN's direkte ansvar; der nedsattes et 14-magts udvalg, der senest i april 1967 skal aflægge beretning til en ekstraordinær Generalforsamling om de praktiske foranstaltninger i forbindelse med Sydvestafrikas administration med henblik på befolkningens udøvelse af selvbestemmelsesretten. Beslutningens største styrke lå deri, at den blev tiltrådt af USA, der også er indtrådt i udvalget, medens dens største svaghed var, at den ikke blev tiltrådt af Storbritannien.

Vedrørende de øvrige problemer i det sydlige Afrika, Portugals kolonier, Sydrhodesia og Sydafrikas apartheidpolitik føjede 21. samling ikke noget nyt til de under 20. samling vedtagne resolutioner; dette må sikkert bl. a. ses på baggrund af den omstændighed, at Sydrhodesia-spørgsmålet allerede er genstand for løbende behandling i Sikkerhedsrådet, og at det også må blive i dette organ, at de to andre problemer skal finde deres løsning; hvis det skal ske i FN-regie.

Vedrørende *Portugals kolonier* gentog Generalforsamlingen den for første gang i 1965 fremsatte opfordring til medlemsstaterne om at afbryde deres diplomatiske, handelsmæssige og trafikale forbindelser med Portugal, og ligesom forrige år undlod de nordiske lande at stemme om resolutionen, da den klart overskred Generalforsamlingens kompetence.

De nordiske lande kunne heller ikke støtte resolutionen om *Sydrhodesia*, bl. a. fordi den indeholdt en opfordring til Storbritan-

nien, dels om at hindre olie- og andre forsyninger til Sydrhodesia, dels om med magt at bringe det hvide mindretalsregime i Salisbury til fald. De nordiske lande anså ikke den førstnævnte opfordring for tilstrækkelig klar til at kunne afgøre, om den faldt ind under Generalforsamlingens eller Sikkerhedsrådets kompetence, og opfordringen om magtanvendelse udelukkede ethvert håb om en løsning med fredelige midler og var derved en negation af FN's sanktionsinstrument.

Det var en glædelig udvikling, at samtlige nordiske lande — i modsætning til forrige år — kunne støtte den af 21. samling vedtagne resolution om *apartheid*, hvis centrale paragraffer — herunder navnlig karakteriseringen af situationen som en trussel mod international fred og sikkerhed og opfordringen til Sikkerhedsrådet om at overveje iværksættelsen af økonomiske sanktioner — var identiske med den på 20. samling truffene beslutning i spørgsmålet.

Endnu et af de under 21. Generalforsamling behandlede kolonispørgsmål bør fremdrages — spørgsmålet om *Aden*. Opmærksomheden var under debatten hovedsageligt koncentreret om udsendelsen af en besøgsmission til området, hvortil Storbritannien tidligere i princippet havde givet sit samtykke. Gennem langvarige underhåndsforhandlinger med aktiv deltagelse af bl. a. de afrikanske lande, som er stærkt interesserede i en sådan missions udsendelse, lykkedes det at få skabt enighed i princippet om betingelserne herfor. Selv om alle problemer i forbindelse med missionens udsendelse endnu ikke er ryddet af vejen, må det betragtes som et positivt resultat af 21. samlings arbejde, at FN synes at ville få større mulighed for at spille en direkte rolle i afkoloniseringsprocessen i Sydarabien.

Medens Sydvestafrika-sagen og Aden-spørgsmålet frembød velkomne eksempler på afro-asiatisk tilbageholdenhed under 21. samling, fremkom der lige som på 20. samling også eksempler på afro-asiatisk „resolutionsdiplomati“. Resolutionerne om Portugals kolonier og Sydrhodesia var sådanne eksempler; og det kan også nævnes, at den afro-asiatiske gruppe igen i år benyttede sin stemmemæssige styrke til at gennemtvinge en *generel koloniresolution*, der bl. a. betegner kolonialisme som en trussel